

Midtre Gauldal Lensmannskontor
Svartøya 19.A
7290 Støren

Norges Miljøvernforbund
Postboks 593
Bergen

Trondheim 13.03.18

Anmeldelse av Statens Vegvesen for ulovlig utslipp av sementholdig tunnelvann, og forurensing av elven Sokna.

Norges Miljøvernforbund (NMF) anmelder med dette Statens Vegvesen og eventuell underleverandør for brudd på flere forurensingslover etter å ha sluppet ut sementholdig tunnelvann i elven Sokna i Midtre Gauldal kommune i en periode på 3.5 time den 7.3.18

Hendelsesforløp.

Ca. 30 m3 driftsvann fra Soknedalstunnelen med forhøyet pH ble sluppet ut i Sokna onsdag 7.3. mellom kl. 04.39 og ca. kl. 08.10.

Utslippsvannets pH varierte og hadde på det meste en pH på 12,5. Registreringer fra pH-loggere i elva ved utslippsstedet nådde en topp på pH 10,26, og lå over pH 10 i en periode på ca. 80 minutter.

Neste pH-logger i elva står montert ved Korporalsbrua ca. 5,5 km fra utslippsstedet, og nådde en topp på 9,68.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593 Tlf: 55306700
5806 BERGEN Faks: 55306701
Skuteviksboder 24
Bank: 9524.05.71982 Org..nr.: 871 351 082 MVA
Internett: www.nmf.no Epost:nmf@nmf.no

Region Sør/Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 900 88 848
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Skansegata 2
Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Link til mediaoppslag om hendelsen ;

<https://www.tronderbladet.no/nyheter/2018/03/09/Frykter-fisked%C3%B8d-i-Sokna-etter-sementutslipp-16249099.ece>

Årsak til utslipp

Statens vegvesen har selv satt i gang en gransking av hendelsen. Granskingen så langt konkluderer med svikt i rutiner og svakheter i kontrollsystemet. Dette medførte at det ikke ble handlet riktig da varsel om høye pH-verdier fra renseanlegget ble sendt ut. Utslipp fra renseanlegget ble ikke stoppet umiddelbart og varslingsrutiner ble heller ikke fulgt.

pH-verdier på rundt 10 kan være kritisk for laks og ørret. Utslipet kan potensielt, og mest sannsynlig ha ført til fiskedød på en strekning i elva. I tillegg har mest sannsynlig en mengde bunndyr strøket med.

Sementrestene kan inneholde 6 verdig krom som er giftig og er klassifisert som kreftfremkallende av EPA i USA. Kontakt med kun små mengder av 6 verdig krom gir allergiske reaksjoner. Sementrestene inneholder også flyveaske i konsentrasjoner på opptil 20 % (Norcem standard FA inneholder 20 % flyveaske) 2-3 % av denne flyveasken inneholder tungmetaller som blant annet kvikksølv og sink. , og det gjør at den betraktes som farlig avfall.

NMF har også fått opplyst at sementvannet som har rent ut i Sokna mest sannsynlig inneholder rester av sprengstoff, som ytterligere forverrer dødeligheten på livet i elva. Disse sprengstoffrestene inneholder Nitrogenforbindelser, med mulig ammoniakk dannelse siden PH verdiene i utslippet er så høyt. Har dette skjedd er nok dødeligheten på fisk , og bunndyr på strekningen som er påvirket massiv.

NMF har vært i kontakt med forskere i NINA som driver med fisketelling i Sokna, og de kan opplyse at Sokna er det viktigste sidevassdraget til Gaula når det gjelder gytefisk produksjon til vassdraget ved siden av Gaula selv. Forskerne sier også at mengden lakseparr som ble registrert ved telling i 2016 er det høyeste i perioden 2013-2016. Og telling av årsyngel er det

høyeste i perioden 2013-2017.. Forskerne er nå bekymret for at store deler av dette «overskuddet» av smolt og yngel nå har gått tapt, og at dette vil påvirke fremtidig innsig av laks til både Gaula og Sokna i lang tid fremover. Det er hevet over enhver tvil at mye av livet i elva har gått tapt. Spørsmålet er snarere hvor mye liv som har gått tapt ved dette utslippet.

NMF er også bekymret hvis det er SWECO som skal telle fisk og skadeomfang når isen går etter denne hendelsen.. NMF er alltid bekymret når firmaer og biologer som direkte blir innleid av entreprenører skal finne ut hvor store skader som har oppstått etter en hendelse. Etter det NMF har kunnet funnet ut er SWECO innleid av Statens Vegvesen som miljøkonsulenter for hele vegprosjektet. NMF mener bestemt at et uavhengig selskap må inn i etterkant for å estimere skadene på artsmangfoldet.

Grunnen til at NMF mener denne hendelsen er lovstridig og må straffes ;

« Granskingen så langt konkluderer med svikt i rutiner og svakheter i kontrollsystemet. Dette medførte at det ikke ble handlet riktig da varsel om høye pH-verdier fra renseanlegget ble sendt ut. Utslipp fra renseanlegget ble ikke stoppet umiddelbart og varslingsrutiner ble heller ikke fulgt.»

Dette bryter med flere lover i forurensingsloven. NMF mener at følgende paragrafer i forurensingsloven er brutt.

§ 1, punkt 2, ...§ 6, punkt 1,...§ 7...og § 8, punkt 3.

NMF mener også at beredskapen har sviktet i henhold til § 40.

NMF krever derfor at ansvarlige selskap Statens Vegvesen og eventuelle innleide underselskaper som sto for tunnelboringen, og personer som står personlig ansvarlig for at rutineene blir fulgt opp når en slik alarm går, blir straffet i henhold forurensingsloven § 78

Det er ikke første gang Statens Vegvesen har forurenset elver med sementholdig tunnelvann.. vedlagt en link fra lignende hendelse så langt tilbake som i 2005.

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/trafikk/kjempebot-til-statens-vegvesen/a/276129/>

Når det nå skjer i 2018, så ser det ikke ut til at Statens Vegvesen tar miljøaspektet på alvor. NMF krever derfor at Statens Vegvesen nå blir straffet med forurensingslovens strengeste straff i henhold til § 78, ettersom det ser ut til at bøtenivåene tidligere har vært for lave for å få Statens Vegvesen til å ta miljøet på alvor.

Leder Norges Miljøvernforbund

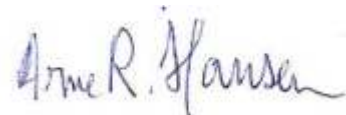
Kurt Willy Oddekalv

.....

Saksbehandler

Arne Roger Hansen

.....